

Nicaragua

Plan on työskennellyt Nicaraguassa vuodesta 1994 ja toimii seitsemällä ohjelma-alueella. Kaikkiaan maassa on 30 000 kummilasta.

Nicaragua on toipumassa kansainvälisestä talouskriisistä. Tavallisen ihmisen arki jatkuu silti köyhänä. Puolet 5,7 miljoonasta nicaragualaisesta elää alle puoleltoista eurolla päivässä.

Sitkeintä köyhyys on maaseudulla ja Karibian rannikolla. Lupauksistaan huolimatta hallituksella ei ole varaa tukea köyhiä alueita. Valtion kassakriisiä pahentavat tulehtuneet suhteet tärkeimpiin avunantajamaihin, jotka ovat keskeyttäneet budjetin rahoituksen ja vähentäneet kahdenkeskistä kehitysyhteistyötään. Taustalla ovat muiden muassa vuoden 2008 kuntavaaleissa ilmennet epäselvyydet.

Nicaraguan lasten oikeuksien tilaa ruotiva varjoraportti vahvistaa lasten terveydenhoidon, koulutuksen ja suojelun puutteet. Esimerkiksi väkivalta, yleinen turvattomuus sekä kansainväliseen rikollisuuteen linkittyvä huume- ja ihmis-kauppa tuntuvat yhä useamman lapsen ja nuoren elämässä.

Plan jatkoi viime vuonna työtään Nicaraguan lasten oikeuksien edistämiseksi.

Plan toimii 66 maassa eri puolilla maailmaa. Tavoitteena on tarjota maailman lapsille parempi tulevaisuus. Planin kaikkien kehitysyhteistyöohjelmien perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

Vuosiraportti esittelee tilannetta heinäkuusta 2009 kesäkuuhun 2010. Maan nykyiset olosuhteet saattavat poiketa kuvattusta.

Miksi Plan toimii Nicaraguassa?

1. Lapsilla on oikeus elämään – joka neljäs lapsi on kroonisesti aliravittu, ja vakavasta aliravitsemuksesta kärsii kuusi prosenttia lapsista.
2. Lapsilla on oikeus terveyteen – nyt vain joka toinen lapsi juo puhdasta vettä.
3. Lapsilla on oikeus koulutukseen – kolmannes kouluikäisistä lapsista on koulutusjärjestelmän ulkopuolella, ja monet heistä tekevät työtä.
4. Lapsilla on oikeus mielipiteisiin – yli kolmanneksella lapsista ja nuorista ei ole syntymätodistusta.

Planin työn painopisteet Nicaraguassa

- Parantaa lasten ja heidän äitiensä hyvinvointia tukemalla neuvoloiden toimintaa.
- Vahvistaa nuorten tietoisuutta seksuaali- ja lisääntymisterveydestä.
- Parantaa tietoisuutta puhtaan veden, sanitaation ja hygienian tärkeydestä.
- Vahvistaa perusopetuksen laatua kehittämällä opettajien ammattitaitoa.

LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUS

Sopimuksessa on 54 artiklaa. Sopimus velvoittaa turvaamaan kaikille lapsille ja nuorille

- 1) osuuden yhteiskunnan voimavaroista
- 2) oikeuden suojeluun ja huolenpitoon
- 3) oikeuden osallistua ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti itseään koskevaan päätöksentekoon.

- Parantaa nuorten opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksia.
- Vähentää lasten kaltoinkohtelua kouluissa ja kotona.
- Parantaa perheiden ruokaturvaa monipuolistamalla maataloutta ja toimeentuloa.
- Vahvistaa lasten osallistumismahdollisuuksia.
- Kehittää Nicaraguan katastrofivalmiutta.

Planin työn tavoitteena on, että yhteisön jäsenet etsivät itse ratkaisunsa ja päättävät toteutettavien hankkeiden tärkeysjärjestyksen, sillä he ovat oman elämänsä parhaita asiantuntijoita.

Planin työ 2010

Plan panosti erityisesti terveyttä edistävän kulttuurin luomiseen yhteisöissä. Terveyskeskusten henkilöstö ja kyltien vapaaehtoisverkostot perehtyivät yleisimpiin lastentauteihin sekä raskausajan riskeihin, synnytykseen, vastasyntyneiden hoitoon ja ravitsemukseen. Kouluissa lapset valistivat toisiaan hygieniasta ja nuoret seksuaaliterveydestä. Chinandegassa vanhemmat oppivat huolehtimaan vammaisista lapsistaan.

Plan paransi perheiden ruokaturvaa ja siten ravitsemusta monin tavoin. Maissi-, papu-, hirssi- ja riisisadot kohenivat. Myös vihannes- ja hedelmäviljelykset menestyivät. Plan tuki viljapankeja, naisten mikroluottoyhdistyksiä sekä nuorten yritystoimintaa.

Planin pitkäaikainen työ lasten koulunkäynnin lisäämiseksi tuotti tulosta: 97 prosenttia oppilaista ilmoitti halustaan jatkaa opiskelua. He pitivät opintojen sisällöstä, opettajiensa työskentelytavoista ja kouluympäristöstä kokonaisuudessaan. Plan innosti lapsia myös luku- ja opintopiireihin sekä vanhempia osallistumaan lastensa koulutyöhön.

Viime vuonna Plan teki töitä Nicaraguan yli sata vuotta vanhan henkilörekisterilain uudistamisen puolesta. Minulla on oikeus omaan nimeen -kampanjan aikana Plan valisti syntymärekisteröinnistä ja auttoi 786 lasta hankkimaan henkilötodistuksen.

Plan koulutti terveysviranomaisia puuttumaan perheväkivaltaan. Myös lapset kampanjoivat kaltoinkohtelua ja väkivaltaa

vastaan. Samalla he kertoivat omista oikeuksistaan radiossa, televisiossa, lehtien sivuilla ja kuntien kehityskomiteoissa. Kaiken kaikkiaan 13 kuntaa päätti osoittaa vuosittain prosentin budjettivaroistaan lasten ja nuorten hyväksi.

Sadat lapset ja aikuiset opiskelivat eri kouluissa katastrofeihin valmistautumista ja ilmastonmuutokseen sopeutumista muun muassa nukketatterin avulla.

Kohokohdat

540 vapaaehtoista on kouluttautunut torjumaan malariaa ja dengue-kuumetta Villa El Carmenissa.

3 654 perhettä on parantanut vilja-, vihannes- ja hedelmäsaatojaan.

2 800 lasta ja nuorta on osallistunut lasten viikon tapahtumiin.

Koulutus

Tytöt kannustavat luokkakavereitaan opiskelemaan

San José on Planin kumppanikoulu, joka sijaitsee Madrizin alueella. Huhtikuuisissa oppilasneuvoston vaaleissa lapset äänestivät tytöt valtaan kaikilla muilla paitsi kuudennella luokalla. Oppilasneuvoston jäsenten tehtävänä on järjestää luokissaan tukiopetusta sekä painostaa kunnan pormestaria kunnostamaan koulun ruokala ja lapsille vaarallinen piha.

Tytöt ovat innoissaan luottamustoimestaan.

”Olen iloinen, kun luokkakaverini valitsivat minut varapuheenjohtajaksi. Olen huolehtinut luokkakurista ja varmistanut, että kaverini pääsevät luokaltaan. Olen myös auttanut pitämään koulun siistinä”, kertoo kymmenenvuotias Erlinda viidenneltä luokalta.

Myös äidit ovat tyytyväisiä ja uskovat tyttäriensä koulunesteytykseen.

”Nyt näen, että tyttäreni tekevät läksynsä, ja koearvosanat ovat parantuneet. Toinen tyttärenistäni haluaa insinööriksi, toinen professoriksi”, kuvaa Carolinan ja Fannyn äiti Elena.

Erityisen onnellinen äiti on Fannysta, joka on kasvanut ujoista työstä oppilasneuvoston rohkeaksi jäseneksi.

”Hän ei muistuta lainkaan minua samanikäisenä. Se kannus-

taa minua tukemaan häntä.”

Nuorten toimeentulo

Vuoden 2010 saavutuksia

433 naista ja nuorta Villa El Carmenin mikroluottoyhdistyksessä

60 nuorten yrittäjien ryhmälle koulutusta

Nuoret aikovat tienata keramiikalla

Eräässä maalaiskunnassa Chontalesin alueella asuu sata perhettä. Nuorilla naisilla ei ole työtä, joten Plan päätti auttaa 12 nuorta kehittämään kunnan perinteisestä keramiikkatuotannosta itselleen ammatin ja toimeentulon. Enemmistö nuorista oli 13–21-vuotiaita tyttöjä.

Aluksi nuoret valitsivat keskuudestaan komitean, joka huolehtii yhteisten päätösten toteutuksesta ja motivaation ylläpidosta. Komitea neuvotteli myös kunnan pormestarilta tilat, jonne Plan lahjoitti dreijan, polttouunin, muotteja ja muita tarvikkeita. Samalla Plan perehdytti ryhmän jäsenet kaupallistamiseen ja taloudenpitoon. Pormestari lupasi nuorille markkinapaikan, jossa he voivat myydä tuotteitaan.

”Aiemmin meillä ei ollut ammattia mutta nyt on. Kaikesta oppimastamme on meille hyötyä tulevaisuudessa”, kertoo komitean johtaja Yaritzta.

Äidit iloitsivat siitä, että lapsilla on tekemistä.

”Olen ylpeä, koska he osaavat tehdä työtä, oppia ja olla avuksi jossakin”, sanoo erään nuoren äiti Dominga.

Terveys

Vuoden 2010 saavutuksia

23 liikkuvalla terveydenhoitoyksikölle varusteita

87 kouluun käsienspesupisteet

Yenifer valistaa ikätovereitaan seksuaaliterveydestä

Yenifer on 23-vuotias nuori nainen Chinandegan alueelta.

Neljätuotavuotiaasta asti hän on osallistunut Planin tukeman

lasten kerhon toimintaan. Alkuaikojen tanssi, teatteri ja piirtäminen ovat nyt vaihtuneet nuorten ikätoverien valistamiseen ja poliittiseen vaikuttamiseen.

Yenifer kuuluukin tuhannen nuoren seksuaali- ja lisääntymisterveysverkostoon, joka jakaa tietoa hiv/aidsista, sukupuolitaudeista ja raskaudesta. Lisäksi hän yrittää vaikuttaa viranomaisiin ja muihin vaikutusvaltaisiin henkilöihin, jotta he kuuntelisivat nuoria ja tukisivat heidän toimintaansa. Yeniferin oma kunta lupasi jo taloudellista apua. Ovensa avasi myös kirkko, joka perinteisesti on vieroksunut seksuaalikäytöksistä puhumista.

Nuoret tulevat tapaamisiin musiikin ja tanssin houkuttamina.

”Aluksi puhumme arvoista ja itsetunnosta. Kun nuoret ovat

rentoutuneet, siirrymme seksuaali- ja lisääntymisterveyteen. Myöhemmin nuoret ovat valmiita jakamaan tietoaan kavereilleen ja lähiympäristölleen”, Yenifer kuvaa.

Tulevaisuus

Tänä vuonna Plan jatkaa pitkäjänteistä yhteistyötä lasten ja aikuisten kanssa heidän elinolojensa parantamiseksi. Tavoitteena on kaikkien lapsen oikeuksien toteutuminen.

Nicaraguassa nykyiset hankkeet jatkuvat vuoteen 2011. Tänä vuonna Plan panostaa lasten ja nuorten terveyteen, koulutukseen ja osallistumismahdollisuuksiin.

Kiitos, että kummina sinä teet mahdolliseksi hankkeiden suunnittelun ja toteutuksen Nicaraguassa.

USKO LAPSIIN

Plan Suomi Säätiö | Pasilanraito 5, 2. krs | 00240 Helsinki | Puh (09) 6869 800 | Faksi (09) 6869 8080 | plan.fi

